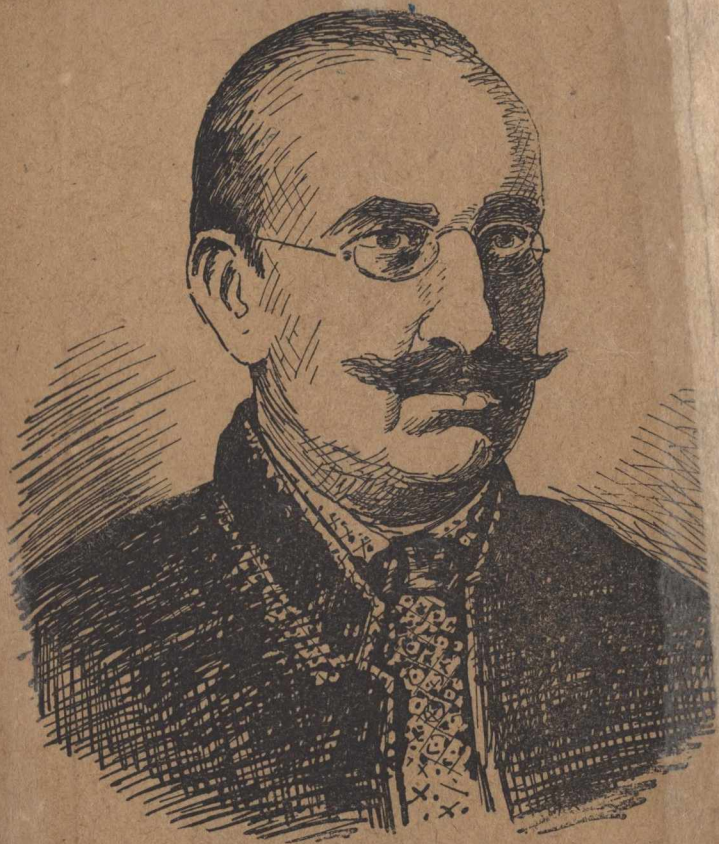

КАЗКИ

ФЕДЬКОВИЧА

ОСИП, ЮРІЙ, ГОРДИНСЬКИЙ-ФЕДЬКОВИЧ.

КАЗКИ
ФЕДЬКОВИЧА

3 УКРАЇНСЬКА НАКЛАДНЯ
— КИЇВ-ЛЯЙПЦІГ —

Друкарня Шарфого у Вецлярі.

ОСИП, ЮРІЙ, ГОРДИНСЬКИЙ-ФЕДЬКОВИЧ
уроджений 1834 р. в Сторонці-Путилові на
Буковині. Батько, (з Самбірської шляхти)
був урядником. Мати походила з попівського роду.
Сестра Федьковича, Марійка, вміла чимало народ-
них пісень і оповідань. Вона співала їх і оповідала
малому Осипови та розбудила тим чином в серці
свого молодшого брата любов до народу і до поезії.

Вчився Федькович у Путилові і в Чернівцях.
На свята й на ферії приїздив до батьківського дому,
де мав нагоду приглянутися до життя Гуцулів,
котрих пізніше так гарно описав у своїх опові-
даннях і поезіях.

По Гуцульській революції (1848 року зимою)
замандрував Федькович у Молдаву. Тут пізнав
німецького маляря Роткеля, від якого навчився
еспанської мови. Роткель познайомив його також

блище з німецькою літературою. Федькович став писати німецькою мовою.

Року 1859 відбув він похід до Італії як офіцер австрійської армії. Там написав перший вірш українською мовою „Нічліг“. Вернувши з Італії жив у Чернівцях. Приятелював з німецьким поетом Найбауером і писав далше по німецьки.

Аж коли пізнався з Горбалем, Кобилянським і Льонгіном Лукашевичем, коли прочитав твори українських письменників Шевченка, Квітки і других, кинув працю для німецької літератури і став українським письменником. Тоді перенесено його полк до Семигороду. На чужині розбудилася в його душі туга за рідним краєм за дорогою його серцю Гуцульщиною і тая туга знайшла свій вислів у прегарних піснях.

Ті пісні в перве видруковано у Львові, 1862 р. п. з. „Поезії Й. Федьковича. Ч. I.“

Ця збірка віршів зробила Федьковича відразу відомим і дуже любленим поетом. Його пісні деклямовано і співано на Буковині і в Галичині. Вони були написані народньою мовою, виявляли багато щирого чуття і визначалися дуже легким і гарним віршом. Не було в них нічого вимушеного, нічого силуваного, нічого зайвого. Була щира поезія. Навіть славний російський письменник Тургенев

захоплювався ними. Чимало з тих віршів переложено також на чужі мови.

Крім віршів писав Федькович оповідання з гуцульського життя.

Жаден з українських письменників не знав так добре Гуцульщини, жаден не вмів так гарно малювати гуцульських гір, гуцульського села, його звичаїв і обичаїв, лицарської, свободолюбивої вдачі Гуцулів.

Ці оповідання видав Драгоманів 1876 р. в Київі (їх у цій книжці разом 11) і написав передмову про галицьке, українське письменство.

Оповідання Федьковича одні з найкращих у нашій літературі.

Року 1863 занедужав Федькович і вернув на Буковину. Господарював у ріднім селі, а потім був шкільним інспектором. Як інспектор дбав дуже про школи і працював над шкільними підручниками.

Року 1872 покликано його до Львова, щоби видавав книжечки товариства „Просвіта“.

У Львові жив Федькович рік і два місяці, а потім вернув до Чернівців, де далше працював, як редактор і письменник.

Написав трагедію „Довбуш“, драму „Хмельницький“, мьєлодраму „Керманч“, і деякі другі твори.

Року 1886 святкували Українці 25 літний ювілей літературної праці Федьковича а 1888 р. постигла його несподівана смерть.

Заслуги Федьковича для української літератури дуже великі. Він не тільки найбільший поет Буковини, але й для Галичини мали його пісні та оповідання немале значіння. Від часів Маркіяна Шашкевича не чули Галицькі Українці таких гарних творив.

Він зладив чимало переспівів з чужих мов, особливо з німецької і то так, що їх читали, мов свої власні, не чулося, що це переклади та наслідування.

Федькович дуже любив дітий і написав для них багато віршів та оповідань, з котрих декілька подаємо в отсій книжечці. Вони писані такою мовою, якою говорить наш народ на Гуцульщині і на Буковині і пристосовані до життя-буття Гуцульщини. Але якраз тому вони й цікаві для кожного Українця, бо не годитьсяж нам забувати навіть про найменший шматок нашої рідної землі і треба нам пізнати кожную вітку нашого великого народу.

Б. Л.

Золота кісточка.

Була то раз одна вдовиця-стариця, та мала лиш одним-одну доньку. — Але та їй донька була така красна як сонечко, а коси мала золоті по саму землю. А мати каже раз до неї: „А знаєш ти доню, що? — Твій отець покойний заручив тебе ще маленькою за одного царевича з тридевятої землі, за шклянними горами, та за солоним морем, тай таке собі дали слово, аби ти, як скоро тобі буде у шістнадцять рік, сама до него поїхала — а сьогодні тобі кінчаєсь шістнацятий рік, то треба, абись їхала у тридевяту землю до твого наріченого, бо я присягала твоєму вітцеві, що тебе на реченець відошлю. — Я би сама з тобою поїхала, але і сама видиш, яка я стара, та слаба...“

„Добре, мамо, каже царівна, я поїду, але скажіть мені осідлати мого коня срібногрива, тай дайте мені зо мною мою пістунку, що мня викутала; бо вона мені вірна.“

„Добре, доню!“ каже стариця, тай сказала зараз осідлати одного коня-срібногрива для дочки, а для пістунки одного коня, буланого. — А дочку убрала у дорогі царські шати, поклала їй золоту корону на голову, тай каже до неї: „Наж тобі, доню, ще й отсей золотий перстїнь! — Се є пам'ятка по твоєму батькови покойному, але уважай, абись його не загубила, бо лихо тобі буде! — А ти, пістунко, служи моїй донці, а своїй пані вірно, бо ти від мене кривди з роду не мала, то Бог би тебе за мою дитину покарав, як ти би їй кривду зробила.“

„Я буду своїй пані вірно служити“, каже пістунка. — От і посідали на коні тай поїхали, царівна на срібногривім, а пістунка на буланім.

Але по дорозі схотілося царівні дуже води пити, бо то було літо, та дуже спарно. — А як приїхали вони до одного броду, так вона каже до служниці: „Возьми, любко, мій золотий кубок, та зачерни мені води з броду, бо я згоріла пити!“ — А служниця каже до неї: „Колисьте згоріли води пити, то зачерніть собі сами, бо я не можу, мене голова болить!“ Отже царівна мусіла сама з коня встати, тай піти води пити.

Але як вона схилилась води пити, то випав їй з пазухи той золотий перстїнь, що їй мати дала, тай упав у воду. — А лукава служниця як

скоро це вздріла, так зараз і скочила з коня, зірвала царівні корону, зірвала дорогі шати, тай каже до неї: „Що тепер хочеш? — Чи хочеш, аби я тебе тут утопила, чи хочеш мені за служницю бути, та до землі святої присягнути, що нікому в світі не скажеш, що ти царівна, а я служниця, але кожному казатимеш, що я царівна, а ти моя служниця?“ — Отжеж царівна взяла тай присягла до землі святої, що так казатиме; бо вона ще була дуже молоденька, та жаль їй було умерати. Тогда посідали обі на коні, тай поїхали далій, царівна на буланім, та у простім одіжю, а служниця на срібногривім, у короні, та у царських шатах дорогих.

А як приїхали вони у тридевяту землю за шклянні гори, та за солене море, то царевич ждав уже на свою нарічену з усім своїм панством, з усім своїм боярством, тай каже:

„І слихом слихати!
І видом видати! —
А з наріченою
В неділеньку рано
До шлюбу ставати!“ —

А невірна служниця каже:

„Ой ні, князю, ні собою,
Аж не вволиш мою волю:

„Не оповім“, каже Івасик, тай побіг далі за своїм капелюшком.

А на другий день, як царівна морське стадо знов на пашу виганяла, то пішов царевич за нею назирці, а вона знов каже до голови свого вірного коня-срібногрива:

„Гой—гой, мій коню! ти срібная-грива!...“

А голова знов каже до неї:

„Гой—гой, цариця моя нещаслива!...“

Аби ты мати-цариця уздріла —

Сім раз на годину вона би умліла!...“

А в поли стала вона знов золоті свої коси чесати, а Івасик став знов до неї казати:

„Якже у тебе прекрасні косочки:

Даруй мені хоть три волосочки!“ —

А вона знов каже:

„Звій вітрику, божий душок,

Івасеви капелюшок!

Та кочай ним полем колом,

Колесочком як соколом,

Доки косу золоту

Я розчешу, заплету!“ —

А як Івасик побіг за своїм капелюшком — тоді морське стадо перестало шовкові трави пасти, тай упустило голови в землю: а царівна каже до стада:

„Гой стадо моє! морське моє стадо! —

Чого ти травам шовковим не радо?

Солоне море чого не співаєш?...“

А стадо тоді каже:

„Царська ти дочко — чого нас питаєш? —

Слуга невірна в короні сидить

Царська дочка все стадо пасет!...“

А царевич вибігає тоді зза корча, де бувся
сховав, тай каже:

„Доле моя нарічена,

З маленької заручена!

Чого правду не казалась,

Яка зрада з тобов*) сталась?“ —

А вона тоді каже:

„Царевичу нарічений,

Ще й друже мій заручений!

Тому правду не казала,

Земли святій присягала!“ —

Тай стала тоді царевичеві всю правду казати, а царевич каже до неї: „Покидайже тепер стадо пасти, та ходи зо мною у мій двір, але так, аби ніхто тебе не видів, аж доки я тебе не закличу“. От взялись вони, тай пішли.

А царевич як прийшов у двір, так зараз звелів усе своє панство, усе своє боярство на великий обід запросити. — А як позасідали всі за стіл, цариця на покуті, тоді став царевич казати: „Що такій служниці йдеться, котра над своєю панею таку і таку зраду зробит?“ —

*) в тобою.

А цариця перша похопилась тай каже: „Така служниця варт, аби її дикому коневі до фоста присилити та в чисте поле пустити!“

„То ти сама на себе суд засудила, лукавий ти рабе!“ каже царевич, тай уводить тоді праву свою заручену. — Тоді здоймили зараз з невірної служниці корону, здоймили дорогі царські шати тай убрали царівну, а служницю вивели на подвіре, привязали дикому коневі з морського стада до фоста, тай пустили в чисте поле. — Цар з царицею повінчався, зробили гучне весіля, тай гуляли цілий тиждень. — А до шлюбу їхала царівна на своїм вірнім срібногривім: бо як скоро пустили невірну служницю з диким конем в чисте поле, а кінь її розніс по кісточці, що і ворон би їх не позбирав, тоді срібногривий відразу ожив, тай заірзав на весь двір.

А старенька царичина мати також була на весілю. — Бо як дочка її золотий перстінь у воду впустила — то прилетіла срібнопера щука, вхопила той перстінь, тай принесла аж у царичин став, де їй риболовці у невід імили, та до цариці принесли. Тоді старенька цариця догадалася, що їй дочка лихо погостила — казала собі злотогривого коня осідлати, тай поїхала у тридев'яту землю дочку свою знати.

І я там бував! —
Коваль коні кував
В срібні підківки;
Летіли ластівки,
Та все щебетали,
Казки вповідали
З загіря шклянного,
З за моря солоного;
А я там був
Сю казочку чув,
Тай вам вповів. —
А журавель летів
Тай сів собі на даху: „Кла-ка-ка!
Не варт твоя казочка пятака!“ —

Іголка-угорка претонесенькая.

Була то собі раз іголка, а то з тих, що ними міхи шиють, та старі ходаки латають. Але вона сего і чути не хотіла, бо малася собі за дуже тоненьку, за таку, що ними великі пані шовком шиють, та золотом гафтують. А хоть не була вона у великих панів, але по просту у Марусякової Хими, що у арендаря Іцка за наймичку служила, то се їй бувало і не згадуї, бо від разу тобі втне, що вона з панських, та що така собі тонесенька,

як то бували давно ті іголки-угорки, що їх жидівки лиш по дві за крейцар продавали.

А коли одного разу Химині ходаки підрались, а Химині пальчики за нашов тонесеньков посягли, аби нею ті подерті ходаки латати — тогдиж вона і задивовалась чи мало, тай каже до пальців: „Беріть жеж мене простими вашими пушками делікатно, та уважно, абим не впала, бо як впаду, то так загубюсь, що ніхто мене і з восковою свічкою не найде! — Хибаж ви не видите, яка то я собі тонесенька?“

„Но, но! — якось тото буде, добродійко!“ — кажут пальці, та й узяти нашу тонесеньку попід боки, щоб усилити в ню*) грубу прядівну дратву.

„А ви що отсе?“ — каже наша тонесенька; „ви хочете крізь мене таку грубу та мужицьку дратву сляти? — Та же я вам від разу вломюсь, яка я тонесенька!“ — Але не вломалась вона, а пальці справили нею право до Химиного ходака, бо ніколи їм було.

„Фе!“ пищить наша тонесенька не своїми голосами; „якаж се проста та мужицька робота! — я не перелізу! — я зараз уломюсь!“ От і вломилась таки.

„Хіба я вам не казала, що таке буде?“ каже наша тонесенька; — таже я собі делікатна!...

---

*) в неї.

„Ого!“ кажуть пальці — „уже по ній!“ — Але по ній ще не було, бо Хима взяла воску, зробила їй головку, тай заткала на [пазуху біля другої простої шпильки.

„От так!“ каже тогди наша тонесенька: „тепер я собі панська шпилька з великою головою! — Я давно вже казала, що з мене непростого щось буде! — З людей люде бувають.“ — О так репетувала вона собі на голос та обзираєсь*) на всі боки, чи то їй усі чують, та чи то всі на неї дивляться. Аж тут і узріла просту шпильку біля себе, тай питаєсь у неї: „А ти з золота, голубко?“

„Ні!“ каже шпилька; „я собі таки проста!“

„Видно то по тобі, та по твоїй малій головці;“ каже наша тонесенька. — Але щож робити, серце? всі ми не можемо бути панами, та ні воскові головки мати! А тото що там? — море?“

„Ні!“ каже шпилька; то ровець, що плине біля нашої корчми, а наша паня, Хима отсе, несе жидівські помиї, щоб висипать їх у той ровець. СокотітьсЯ**), щоб не задивились дуже та не впали — преч бися казало — в помиї!“

„Фе!“ — каже наша тонесенька — у помиї? — то не помиї та не ровець, але то море! — ти се, голубко, не знаєш, а ми знаємо, бо ми собі пан-

*) обзираючись. **) бережітьсЯ.

ські та ще з восковою головою! — письменні! — Ми підемо собі світа знати!“

От і скочила собі наша тонесенька у ровець у помії, неначе та утка у ставок. — „От так!“ каже вона тогди, „от тепер аж! — то лиш великі пани їздять собі по чужих краях; але і ми, славити Бога, не прості!...“

Аж тут і несе болото рівцем тріски, солону, лушпиня, скаралущі з яєць, та пусте папіря, бо то упав був раптовний дощ на тогди. А наша тонесенька лежить собі у рівци та думає: А диви! як то вони собі плинуть понад мене, та ні в той бік, що я тут лежу!... Коби то вони знали!... Але щож — коли то я собі така тонесенька, що мене ніхто і не видить? — Як оттам отта погана тріска вихиляєсь та виколисуєсь, неначе мужичка в танці!... а отто пусте соломяне смітя як крутиться!... смітя — тай годі! — А оттой пустий папір як онде надувся!... неначе пан який в канцелярії, або Ляшок на соймі!... Дурні вони усі!... Їм не сниться, хто тут лежить, та ще і з восковою головою?... Але нехай їх!... Ми нічо не кажемо, бо ми знаємо, хто ми, та й що ми!...

Оттак розважала собі наша тонесенька — аж тут і несе болото щось лискучого, та блескучого, тай застановило біля неї. Се був шклянний черепчок, але вона думала, що се дорогий камінь —

от і вклонилась єму низенько, тай питає: „А ви, добродію, — чи не діамант?“

„Ага!“ каже черепочок, — щось недалеко від діаманту! — ми не чужі собі!“

„А я“, каже тонесенька, я панська шпилька! Я була у одної дуже великої пані, що їй Химою звали, а була я у великім пошанівку!... Але що з того, коли у тої Хими було п'ять пальців, а то всі п'ять такі мужицькі та прості, що я мусіла від них аж світа ловити!... Виж і сами, видите, добродію, яка то я собі дуже тонесенька, та делікатна!... не привычна до їх простоти!...

„Абож я сліпий, чи що?“ — каже черепочок. — Як би ви, добродійко, з простого стану, то не була би у вас така головка, та ще і з воску!... Ті мужицькі пальці мусіли бути дуже прості, що вони вас не пізнали!...

„Ох, та ще які то прості, добродію! Якби я не боялась, що се по мужицьки, то я би вам про їх всіх оповіла. — Але я боюсь, що се би було по мужицьки!...“

„Абож то великі пани не сидять собі по цілій днині, та не цокочут?“ — каже черепочок.

„Ваша правда, добродію! — се зовсім по панськи! То слухайтеж!

Найстарший з них звався Палько. — А хоть і найкоротший був, бо лиш два чиколінки мав, то чванився він та дувсь дуще всіх, бо казав, що без

него всі чотири братя, ба навіть ціла рука, нічого не варт. — Ба й не то ще, але навіть казав, що якби не він, то і царів би не було на світі, бо й війська би не було, а якби війська не було, то люде не одного би пана нагнали кози пасти, як то вже нераз бувало на світі. — О такий то був той Палько! — Звичайно мужик!

А другий з них, добродію, звався Лизун. — А то тому так, бо лизав бувало, де що ему рука лиш давала: і горшки, і ринки жидівські, і всячину. А як бувало попадеш до меду, або до жидівського гугля, то і відорвати годі! — Лиже було, та лиже, а то так, що від лизаня аж потонк та побілів! — Простий хлоп, та й годі!

А третій з них звався Григір, а то тому, що як бувало моя паня перепесь тою хлопською горівкою, та дуже їй в серці занудить, то він єї зараз поможе.

А четвертий з них, паноньку, звався Смик, а то тому, що був для скрипників дуже потрібний, та в обручках. — А я ним дуже бридилась, бо ті его перстені та обручки були зовсім прості та хлопські, а я собі, як сами здорові видите, тонесенька та панська; не така!...

А пятий з них звався Мизинець. — Се ще був найделікатніший з усіх, але що з того, коли все таки мужиком пах.

О такі тото були ті пальці, для тогож я і

взялась та і пішла преч від них!... Не мені то, добродію, такій тонесенькій, та було з такими мужицькими пальцями пробувати!... Я не до них!... Я собі тонесенька, а вони мужицькі та грубі!...

„А тепер сидимо собі тут, та сіяємо краще сонця!“ каже черепочок.

„А так, добродію! — сидимо та сіяємо! — А ви здалеку?“

„Я? — Я був колись шклянний збанок у одного дуже великого пана, у пана економа Хляпницького. — Але він доти посилав мною до сего Іцка по горівку, що я вже не міг витримати, та і розбивсь на кавалки! — Бо я, добродійко, не відси, я аж з Чехів, дуже далеко; а ті Чехи мають дуже довгі пальці, не такі, як то у вашої Хими, для тогож і думаю я у свої краї вертати. — Бувайте здорові, добродійко!“ — От і поплив далі.

„З Богом!“ каже наша тонесенька, — „тай славити Бога, що мя не вкрав, а то була бих*) на віки пропала!... Бо де Чех ступит, то там і трава не поростає, не то що!... Але він матбути боявсь нас, бо ми дуже собі тонесенькі!... Ох, якже то добре паном бути!... Але може я зовсім не панська? — Може я просто такі сонечкова дочка! — не інак! — я сонечкова дочка!... Абож хіба я не покмітила, як то мене то сонечко, матіночка моя рідная, у

*) булаб я.

одно шукає? — Але щож, коли я така тонесенька, що мене і сонечко не видить. Ох, — нащож то я така тонесенька?... А то там що за мною сягає?“

„Кік! кік!“ — верещут жидинята, що там у рівці у болоті бовтались та й на нашу тонесеньку попались, — „кік, яке воно ему нівроку товсте!...“

„А цур же вам, та пек, враги ви жидівські! Хібаж ви не видите, яка то я тонесенька, та ще і з восковою головою? — Матбути вам повилазили, чи що?“ А жидинята сего і чути не хотіли, але взяли борше скаралущу з яйця, що там рівчиком плила, заткли в ню нашу тонесеньку сторцом, тай пустили долів болотом.

„Оттак!“ каже вона тогди, обзираючись на всі боки, чи то на ню хто дивиться, — „оттак! — тепер то аж я собі кругом паня, бо їду собі в ридвані як цариця, а то матбути до сонечка в гості, до моїй матінки отсе, аж геть у Рахмани, у тридевяту землю, за шклянні гори, де морські стада шовкові трави пасут!...“ От і поїхала.

Хитрий кравець.

Був того собі раз один кравець, та такий бідалах, що не мав у своїм маєтку більше, як одного пятака. — От і став він собі думати: „Що я тепер з тим пятаком зробю? — Але я знаю, що:

столиця не далеко: помандрую я туди, може мені там яке щастє лучиться.“ — От і звязав він свої манатки в хустину, та й пішов.

Іде він, що іде, іде що іде, аж туть і зголоднів. — „Що я тепер з моїм пятаком зробю?“ думає він собі, — „от поверну я хйба до оттої там корчми, купю собі за два грейцарі хліба, а за три кисляку, то і пообідаю собі, як який барон.“ — От і повернув він до тої корчми, казав собі дати хліба, молока, та й став затинати, як який змолотник.

Але у тій корчмі було страх-страшенне богато мух, а як завітрили молоко, так і злетілись усі до кравця і присіли стіл роєм, а се так кравця роззлостило, що тарахнув обома руками по столу і убив тільки мух, кільки лиш під обі долоні влізалось. — Тогди він був ще цікавий і знати, кільки то він їх убив, і нарахував аж сто, а сим рицарським ділом так дуже в радувався, що взяв великий аркуш паперю, і написав на нім великими буквами:

„Я бю, моспане,
Сто душ на сніданє!“

Сей аркуш пришив він собі на плечи і помчав у столицю.

А у столиці зайшов він невмівки аж перед цісарський палаць та й став. — Цісар сидів собі

тогда у вікні, тай дивився, як люде ходя, а як уздрів нашого кравця з аркушем на плечах, тай прочитав, що на тім аркуши було написано, так зараз післав він одного служалого, аби закликав кравця до него.

„А ти хто?“ — питає цісар.

„Той, що мені на плечох написано.“

„Такого мені давно треба було“, каже цісар, „бо в мене є за містом один двір, але в тім дворі ніхто не може сидіти, бо кожної ночі приходя туду дванацять медведів, а кого найдуть у дворі, того відразу на дрібні кавалки розривают. — Убий ти тих медведів, то будеш мати від мене велику надгороду.“

„Се мені фрашки“, каже кравець надувшись як индик, — „лиш дайте мені, найясніщий пане, через три місяці добре їсти й пити, а тогда не бійтесь, що я і сто медведям капурис зроблю!“

Цісар на все пристав, а кравець так собі гадає:

„Хоть мене цісар за три місяці скаже і стратити, то най хоть знаю, щом попожив собі добре!...“

А як три місяці минули, тогда казав кравець завезти у пустий двір велику бочку доброго, солодкого вина і цілого печеного вола, взяв з собою остру шаблю, вино казав виточити у цебри, а сам сховався добре у закуток, аби его не видко. —

На се прийшли і медведі, аж дванацять їх, а як занюхали печеного вола, так ну єго собі затинати!... Але по такій сутій вечері схотілось їм і пити, а вони гай до вина!... та так собі підтрубили, що як стояли, так і попадали п'яні. — Сегож кравцєви лиш треба було: взяв шаблю, та й повідтинав усім голови.

А цісар каже до кравця: „З тебе зух хлопець, нема що й казати! — Але як мені ще одно діло зробиш, то дам тобі мою доньку і половину мого царства. Якже гадаєш?“ — „Буду, чути найясніщий пане,“ каже кравець. — „Річ така:“ каже цісар, — у мене є прекрасний город; але ніхто не може до него приступити; бо унадилися там три велити, а то такі непевні, що кожного в кавалки рвуть, хто лиш до того города наблизиться. — Якжеж гадаєш?“ — „І се в мене ф'рашки,“ каже кравець, „лиш дайте мені, найясніщий пане, через пілий піврік добре їсти й пити, тогди не журіться, що і велетів тудя не виражу, куда медведів.“ — Цісар пристав і на се.

А за піврік узяв кравець глобе свіжого сира, завив єго у сивий папір, аби виглядав як камінь, та й пішов у город. — Аж тут зараз і велет встріт него: „А що, сякий-такий сину? — прийшов з нами боротися? — будемо видіти...“ На се вхопив з землі камінь, та й подавив єго в кулаці, а то так

кріпко, що на дрібні кавалки розсипавсь. — „А що, кравче? — як тобі ся штучка вподобалась?“ — „Овва!“ каже кравець глумячись, „що мені за діло показав! — Але зроби ти так, як я...“ На се взяв нишком сир, здоймив єго ніби то камінь з землі, подавив у кулаці, а з сира почурів дзер. „А що?“ питає тогди велета, — „потрафиш так?“ — „Сего я вже не потрафю,“ каже велет. — „Але знаєш ти, що? — колиж ти такий дужий та такий з тебе козак, що можеш з каменя воду видавити, то пристань до нас!“ „І овшем,“ каже кравець, „коли лиш маєте що пити, а то аби було лаштом!“ „Лиш тим не журися,“ каже велет, — „у нас минаєсь що днини бочка вина, то буде і для тебе доста. — А тепер ходи зо мною, най тебе обзнакою з моїми товаришами.“

Але другі велети були з сего дуже недовольні, та й радяться сами межи собою: „Що нам тепер з бідою робити? — Але упиймо ми єго добре, а вітак єго убемо.“ — Але хитрий кравець зараз покмітив, що они собі гадають, тай каже: „Я, братчики, дуже трудний, ляжу на годину, а як проспуюся, тогди встану, і будемо пити аж до білої днини.“ — Се було велетам дуже вигідно; от і завели вони єго у одну кімнату і положили в постіль, а самі пішли у світлицу, аби ждати аж доки кравець засне. — Але кравець не був дурний; як

лиш уздрів, що велити забрались, а він назберав всілякого фантя, зробив з него ніби чоловіка і положив у постіль, а сам вліз під пістіль, і став ніби то хропіти. На се ввійшов оден велет' потихоньку з булавою, та як утаращит нею по лахманах, то аж постіль розломилась. — Тогди велети вернулись у світлицу, та як станут з радіщ пити, то так попились, що аж під стіл попадали. — А кравець виліз потихоньку з під постелі, взяв шаблю з клинка, і повідтинав усім голови. — Тогда цісар видав великий бал, і заручив кравця з своєю донькою, а за місяць мало бути весілля.

Але се учув близький король, що сватав цісарську доньку за свого сина, тай видав цісареві війну, а цісар каже до кравця: „Тепер же, сину, покажи, що ти варт моїм зятем бути, і дайся тому гордому королеви в знаки, аби его другий раз не кортіло, цісарські доньки сватати!“ — „І се в мене фралки,“ каже кравець пошкрібавшись нишком в голову, „кажіть лиш, коли маю на війну рушити?“ — „Про мене і завтра,“ каже король, а з мої стайні най тобі осідлають котре найкращого і найдущого коня.“ — Але кравець не брав цісарського коня, але казав собі осідлати худого та сліпого бороняка, такого, що ледви ноги за собою волочив, а то з тої причини, що боявся на доброго коня сидати: бо він ще з роду на кони не сидів. — Отак

і поїхав він на війну, на сміх та на вдивовижу усему війську.

А як стали до огню, і начали з гармат стріляти, то стара Дерлюга такся під кравцем перепудила, що як чкурнула, так би ся ніхто був і несподівав, аби стара здохлятина тільки сили мала. Але що була сліпа, так летіла вона навгадь, а то просто простісько на оден великий, деревяний крест. Тогда наш кравець не знав зо страху що робити, і обчепився креста. Але крест, як був порохнавий, так і вломився, і як хруснув, то наш бороняк ще дуще перепудивсь, як від гармат, і давай назад утікати, але не до свого війська, але прямісько на неприятеля. — А неприятіль знов узрівши таку неслихану та невидану дивоглядію, — рицаря з превеликим крестом, як верже зброю до землі, та як дасть драла!... Аж закурилось!...

Тогди цісар казав зробити весіле, дав кравцеви доньку, царство і корону, а сам сидить собі у запічку та онуки колише.

Бідолашко.

Був тото собі раз бідний чоловік, та мав ще біднішого сина, бо був і слабовитий, і хоровитий, і мізерний, і ніжний, і худий, і сухий, і боязливий,

і замлілий, а люде і назвали его „Бідолашко“, бо був і справді бідолах. — Але доки старий ще жив і на его заробяв, то ще було, як було; але як старий помер, а той господар, що вони у него у комірних сиділи, нашого Бідолашку на улицю втрутив, тогди він став як пень, не розуміючи і третої. — Але нарешті схаменувся, та й думає собі: „Піду я хиба у місто, може там мені ся що лучит. А не лучит — то може хто змилується, та мене погодує.“ — От і поволікся в місто.

А у місті — звичайно, як то у місті: Одні люде ходя сюда, другі туда, а его ніхто навіть і не питає, чи він їв сегодне, чи ні. Аж тут отворяєсь у одній дуже великій камениці вікно, а з того вікна як стане одна стара-пристара та препогана бабуся верещити на цілу улицю:

„Сходіться, сходіть!
Готовий обід:
Ковбаска та й кишка,
Ще й пражена гшшка,
Сходіться, сходіть!
Готовий обід.“

— „Таже се добре!“ думає собі наш Бідолашко.
— „Я однако голоден: може чим бабуся помилує.“
От і пішов до камениці. — А бабуся стала его питати: „А ти чого хлопче?“

„Таже ви кликали, матусю, на ковбаси та на

кишки, так я думав..." А бабуся тогди в регіт!.. „Хиба ти одурів, хлопче? — Таже я не кликала тебе, та ні других таких, але кликала усіх сусідських котиків та песиків, аби моїм не скучно було. — Але нічо тото: найдесь і для тебе де що пообідати. — Сідай!“ — На се дала бабуся Відолашкови добре пообідати, а вітак каже до него: „Може би ти, хлопче, у мене наймився? — У мене тобі добре буде, бо не будеш мати иншої роботи, як лиш мої котики та песики обходити, та з ними гратись. Пристаєш?“

„Пристаю“, каже Відолашко, а сам такий рад, що єму так борзо служба трафилась, та ще і така легка. — От і став він служити.

Служить він місяць, служить два, служить піврік, а бабуся за плату і ні згадує. — Нарешті став він допомогатись, а бубуся в крик: „Ти що се, сякий та такий сину?! — ти не рад, що такого здохляка годую, та ще тобі і плати треба? — Я тобі зараз такої тут плати надаю, що не понесеш, лиш мені не сиди тихо!“ — На се бабуся забралась у місто, а Відолашко собі гадає: „Нема мені що тут робити: от утікаю я хиба від сеї злющої бабусі, доки ще не битий.“ — От і звязав він свої манатки у хустину, та й пішов.

Але на дверех перебігає его оден песик, що він его дуже любив, тай тягне його за собою. —

Він зразу не второпав, чого песик хоче, але на-
решті пішов за ним, бо песик так 'дуже' скомлів та
так его дуже тяг за собою, що він аж здивувався.
А песик завів его до одної комірки, що всігди під
замком стояла, а сегодне роззложена бабуся зам-
кнути забула. — Та що з того, коли у тій комір-
чині не було нічо, як лиш самі відемські тереферні:
мотовила, самотоки, зіля, охаблені коси, серпи,
ножі, і хто знає що, а лиш чемного не було нічого,
принаймі такого, аби Бідолашкови здалося. — Лиш
одні старі черевики та одна паличка стояли у ку-
тику, а Бідолашко собі гадає: „І се мені здасться,“
узув черевики на ноги, узяв паличку тай пішов.

Але бо ті черевики не були такі, як другі
черевики, але були несамовиті, такі, що як стали
з Бідолашком легіти, то ему аж дух заперло, і
мусів він аж три рази „Гов!“ кричати, доки вони
стали і ему віддиху дали. — Тогди упав він мов
неживий на землю і заснув, а в сні показується
ему песик, та й каже до него: „Ти, Бідолашку, не
знаєш, ще добре, що з тими черевиками робити,
але я тебе навчу: як 'підеш ними так, як ся всігди
ходить, то зробиш ними сім миль на годину; але як
обкрутишся три рази на обцасі, то вони тебе на
мглі-ока занесут, куда ти сам загадаєш. А з тою
паличкою так знов річ ся має: як прийдеш з нею
на таке місце, де гроші закопані, то вона зараз у

землю штуркне; як буде срібло, то два рази, а як буде золото, то три рази. — А тепер іди собі, Бідолашку, у добрий час; а як не будеш дурний, то добре тобі буде!“ На се Бідолашко пробудився.

А як Бідолашко пробудився, так зараз став думати, що би йому робити, аби з свого щастя користувати. — Аж тут упало йому на гадку, що як би він пішов до столиці, то міг би ся зараз наймити у цісаря за післанця, а там би йому ліпше було, як у сварливої бабусі коти бавити. — На се обкрутився він тричі на обцасі і став відразу у цісаря на подвірю. — А цісар став его зараз питати: „А чого ти, хлопче, хочеш?“ — „Та я би у вас наймився за післанця,“ каже Бідолашко, шкрібаючись у голову. — „Хто? — ти?“ — каже цісар сміючися, — „богато би ще тобі хліба їсти, аби у мене за післанця бути!...“ „Спробуйте, світлий пане,“ каже Бідолашко сміливо, — „а як вам не збігаю у двоє борше, як найліпший ваш післанець, то тогди ваша воля зробити зо мною, що хотіти, про мене і повісити.“ — „То добре,“ каже цісар. „Наж тобі отсей лист, тай біжи з ним до того і до того царя. А як мені за тиждень відповідь принесеш, то будеш у мене за мого найпершого післанця.“ — „Добре!“ каже Бідолашко, узявся тай пішов.

Але зараз за містом обкрутився він три рази

на своїм черевіці, погадав собі, де аби він був, а черевіки занесли єго на мгли-ока просто до того царя, котрому він мав лист віддати. — Цар відписав єму в сей час; він знов обкрутився на черевіці, і став оперед цісаря: „А що?“ каже, „борзо вернувся?“ — Цісар лиш видивився на него, а на рещті каже: „Колиж так, (каже), то будеш у мене за першого післанця. і буду тобі платити на рік, що сам схочеш.“ — От і став Бідолашко у цісаря на службу, а цісар єго так полюбив, що без него бувало і обідати не буде.

А другі двораки за се бий-забий на него, та ну єго чорнити у цісаря, де лиш могли. — Се дуже боліло Бідолашка, бо він був добрий хлопець, і став він думати, що би то єму робити, аби двораки на него не ворогували. „Коби я мав багато гроший, (думає він собі), то я би уже знав, що робити: я бих опсипав усіх двораків аж доти грішми, аж доки би вони не перестали на мене ворогувати та цісаря троюдити.“ Аж тут упала єму на гадку бабусина паличка, і він лиш ждав ночі, аби з нею у цісарський город піти, бо чутка ходила, що старий цісар, теперішного цісаря тато, мав там закопати дуже великий скарб. — От і зібрався він у ночі, взяв з собою паличку, ліхтарню, рискаль, мішок, тай пішов у город. — Тут не довго він шукав, бо паличка штуркнула під одною старою яб-

лонею три рази в землю, він став копати, викопав великий котел з червонними, набрав у мішок, кілька лиш міг понести, решту закопав так, як було, тай пішов у свою станцію.

Кобиж був Бідолашко розумний був, то би був грошики собі спрятав, тай нічо нікому не казав. — Але бо ні: він став зараз усіх дворяків грішми обсипати, сто раз гойніще як сам цісар, а двораки зараз до цісаря: „Найясніщий пане, (кажут), Бідолашко мусит ваш скарб окрадати, бо відки би він мав тільки гроший, аби нас усіх так гойно обдаровувати?“ — Цісар зараз повірив, та й кличе Бідолашка до себе: — „Відки в тебе тільки гроший?“ — Бідолашко став крутити, але цісар як єго спритискував, так він нарешті мусів признатися і за паличку, і за скарб, а нарешті і за черевіки. — Тогди цісар казав від него відобрати і паличку, і черевіки, і гроші, казав усе замкнути у свою скарбницю, а Бідолашка нагнав ще біднішого, як був прийшов.

Іде Бідолашко, що йде — аж тут зайшов він у оден дуже великий ліс. — Дивиться він, аж тут стоя над одною річкою дві груші, а на них такі уже красні та великі грушки, яких він ще з роду не видів. — „Таже се добре, думає він собі, буду мати зараз що поснідати“. Пішов до крайної груші, нарвав собі грушок, наївся добре, та й пішов

до річки, води ся напити. — Схилився він води пити — аж тут дивиться — а ему виресли такі уже уха, як у якого старого віслиюка, — та ще до того такий величезний ніс, як у индика. — „Так мені треба, думає він собі, бо я і зправді заслужив собі віслиюкові уха. — Але най хоть собі і з другої груші грушок наїмся, а тогди піду до ріки, та й утоплюся“. — Наївся він і з другої груші грушок та й приходить до води — аж тут дивиться — пронали вже всілюкові уха, і индиків ніс, а він аж підскочив з радощ! — „Еге — каже, він — тепер я вже знаю, що робити!“ Нарвав в одну тайстру з одної груші грушок, а в другу з другої, тай вернувся назад у то місто, де цісар мешкав. — Тут зайшов він до одного знакомого чоловіка, перебрався як простий хлоп, намастив собі лице, приліпив великі вуса, насунув кучму на голову, насипав у кошіль перших грушок, та й пішов право у цісарський двір.

Але цісар як уздрів, такі прекрасні грушки, так не міг надивуватися, заплатив Бідалашкови гойно, а сам скликав зараз усі свої сини тай доньки, аби їх такою новиною обдарувати, бо у ту пору навіть і в его садах не було ще зрілих грушок, та ще таких превиборних. — Тогди стали усі тих грушечок затинати, цісар найперший, аж тут глип — глип — одно на другого, та в крик!...

„А вам, тату, що за вуха виресли?!“ — „А тобі жінко, який, отсе ніс увис?!“ — „А у тебе, доню, які отсе вуха, та ще до того й ніс?!“ — „А ви, служалі, чого вивалили сліпи?! — Зараз мені усіх докторів з цілого міста скликати!“ — „Ох мої вуха!“ „Ох, мій ніс!...“ „Як я завтра стану оперед війська на муштрунок?!...“ „А я як завтра гулятиму на балю?!...“

Доки так усі охтімкались і докторі позбігались, а Бідолашко побіг борше в місто, купив собі за ті гроші, що за грушки дістав, докторську ліберію, пішов на свою господу, перебрався за доктора, набрав собі повні кишені тих других грушок, та й пішов до цісаря, ніби то він доктор, що акурат тепер з другого краю приїхав. А цісар каже до него: „Ратуї, чоловіче, бій ся Бога, бо отсі дурні, отсі другі докторі, лиш очі повивалювали, як цапи, а нічо не розуміють.“ — „Спробуємо,“ каже Бідолашко, узяв грушку, та й дав наймолодшому принцеві покоштувати, а сей як покоштував, так в сей час і уха і ніс зробились так, як були, а цісар каже до него: „Ходи зо мною чоловіче, у мою скарбницю, і вибери собі, що сам злюбиш, лиш виратуї мене і мою фамілію від такого сорому!“ — На се взяв цісар Бідолашка за руку, і повів єго у ту комору, де єго скарби стояли.

Але Бідолашка нічо не брав, як лиш свою па-

личку і свої черевики. А як узув свої черевики на ноги, тогди каже до цісаря: „Ви мене не пізнаєте, пресвітлий пане, але я той сам Бідалашко, що у вас за післанця служив, і котрого ви без суду, без права нагнали. — Бо я ваш скарб не обікрав, але викопав собі єго у вашім городі, а при тім скарбі було отсе письмо вашого покойного вітця, а в тім писмі стоїт, що той скарб того є, хто єго найде.“ — Се сказавши — обкрутився Бідолашко на своїм черевіці, і погадав собі, аби зараз у своїм селі зробився. — На се понесли єго черевики у єго село, а цісар лишився з довгими ухами та й з индиковим носом.

Підмінче.

Се діялось зеленими святками. Усе зеленіло, усе пахло, усе співало, усе щебетало, лиш одна стара качка ні співала та ні щебетала, бо сиділа собі на яйцах тай виводила молоді каченятка. — А де вона сиділа? — Не в хаті під лавицею, але аж геть десь за горами під одним дуже великим лопухом, і то крадьки, аби панська пташниця не знала, бо ся качка не була собі проста, але панська. — Але пташниця дуже добре знала, лиш нічо не казала, а чому? — се лиш вона сама знала, а більше ніхто.

Сиділа наша качка, доки сиділа, але нарешті їй знудилось, бо деж в одно сидіти та сидіти, а качат як нема, так нема. А то коби хоть одна качка з двора догадалась, її відвідіти! — Але деж там!... Їм млинівка та став у голові, а ти небого, як сиди так сиди собі під великим лопухом!...

Аж нарешті — о слава Тобі Господи! — заворушилось в гнізді, і з кожного яечка повиказувались жовті писочки, за ними жовті головки, а нарешті прекрасні манесенькі каченятка. Усі жовтки пооживали! — „Піп! піп!“ стало з кожного писочка обзиватись.

„Рап! рап!“ каже мати, „нуге, діточки, на сонечко, та грійтесь, та гуляйте собі по травиці, бо се здорово!

„Піп! піп!“ кажут каченятка гуляючи, „який же се світ широкий!...

„А вжеж ширший, як у яйці,“ каже стара. — „Але що ви знаєте, діточки!... сей світ тягнесь аж до нашого пана стодоли, але я там ще не була!..“

Аж на се приходять її посестра з двора. — „А що, кумко? — Бог поміг?“

„Славити Господа! — Лиш одно яйце в гнізді, тото велике!“

„Ануко покажи, сестричко!... Ох мені лишенько! — таже се підмінче! — я собі зараз даю голову втяти, коли се не підмінче!..“

„Та якеж тобі у досади підмінче?! — що того є підмінче!...“

„Якаж бо ти ще дурна, голубко!... Хиба ти не знаєш, що ті люде підкладают під нас то курячі, то пантарчині, то чорт знає які там ще яйця?! — А ти вітак сиди та латайся! бо таке враження у воду тобі не піде, хоть гинь! — Ануко покажи го ще раз... Колиж се не підмінче — то я жаба не качка!“

„Ще до завтра сидітиму, а вітак!...“

„Роби собі як розумієш, що мені до того? — Але треба мені вже йти; бувай здорова; — Та приходи борше у двір! нам скучно без тебе!“ — Тай пішла.

Але другої днини обізвалось й підмінене яйце. — „Піп! піп!“ — „Рап, рап!“ каже урадована стара. — „Але вилази борше, най тя вижу, що ти за одно! — Гм! — Як меніся видит, то кума брехала, а ти таки моя дитина. — Але про всяке, мусиш мені зараз у воду, бо я не Бог, абих усе знала! — Рап! рап! — а де ви, діточки? — ану за мною у млинівку, та робіт так, як я отсе робю, дивіться! плюсь! і я вже в воді! — Ану діточки!“

Плюсь! плюсь! плюсь! і за малу мінутку були усі вже у воді, підмінче найперше.

„Ти не пантарчина, але таки моя, питома дитина!“ каже мати. — „Що би ті люде сегодне ще не

вигадали!... як то тої приповідки: ще й не народилось, а вже й обсудили! — Але де ви, діти? — Підемо тепер у двір! — та лиш мені котів сокотіться, та тих смутчих воронів, то я вам кажу!?

„Піп! піп!“ обізвались усі каченята у оден голос.

„Рап! рап!“ каже стара, „от видите, се наш двір! тут будемо пробувати! — Лиш сокотіться, аби вас хто не настолочив! — Та ще й того вражого когута сокотіться, бо той як кого дзюбне, то вже тямитиме цілий руський місяць! — А тепер ходім та поклонімся нашій паніматці! — Вона турецька, для того їй перевязана лаба червоним стряпком, аби всі знали, що она не проста.“

„А що, небого? — Бог поміг? А гарні діточки, ні що й казати! — Лиш то одно там...“

„Та се, паніматочко — не во гнів вам — се перестояло цілу добу в гнізді, та тому матбути таке. — Але воно у мене чемне. — А плавати вам уміє, коби-сьте знали!... далі і я так не потрафлю! — Та що ви на се скажете, паніматко? — тільки що перший раз скочило в воду, так зараз вам і нурка!...“

„Тішить мене се чути!“ — каже турецька, — а тепер розгостіться, та справуйтеся! — А як найдете де головку з оселедня, то можете мені принести!“

Оттак і привелось на світ наше підмінче. Та

гірський жез він єму був, єго той світ!... Качки єго скубли, кури кусали, индик гонився за ним, як єго лиш де вздрів, дівка-пташниця єго ногою копала, ба навіть коти фоскотіли та втікали від него, а всі казали як змовлені: „Якеж бо ти брідне та погане! Фе!...“ А воно, сиротя, каже до старої: „Я, мамо, хиба ловю світа! — я тут не витримаю!...“

„Іди, сину, іди, дитино моя нещаслива, бо ще тебе тут на шматочки роздзюбають...“ каже стара плачучи, та й провела єго аж поза млинівку. — „Іди тудя, у ті поля там! — Там — кажуть — є богото багон та ставів з очеретами: там проживати-меш, як тобі Бог поможе! — Ідиж!...“

От і пішло наше підмінче в світ за очима, і само не знаючи, куди.

А над вечір зайшло воно до одної маленької хатиночки, що стояла над одним дуже великим ставом. — Та хатиночка була уже дуже стара, але ще старша була та бабуся Хима, що у ній проживала з своїм котом Мацьком, та й з своєю куркою Рябушкою, котра їй як в зимі так в літі неслась, тай то що днини. Для тогож ї бабуся і любила, як свою рідну дитину, а кота інак не звала, як лиш „синку мій!“ — А як узріла наше підмінче, так і врадувалась, що і сказати годі! „Отто, (каже)

будемо мати качачі яйця! — То коби лиш не качур у досади!...”

„А ти хто?“ питає Рябуха.

„Хиба я знаю?...“ каже біднятко.

„Матбути якийсь проходан, або колохатник, коли не що гіршого,“ обізвався Мацько з просоня.

„А знаєш ти нестись?“ — питає Рябуха.

„Та відки там, тітусю?...“ каже підмінче.

„А прясти вмієш?“ — питає Мацько протягаючись.

„Що того є: прясти?“

„І се не знаєш?!“ — каже Рябуха збивши крильми. — „Ти — як я вижу — таки нічогісінько не знаєш! — Та дякуй Богу, що попалося на такий дім, де є тебе кому навчити! Але чого так насупилось, та голову упустило? — Ну? — не скажеш?“

„Мене тітусю кортит на став!...”

„На став?! — Ох мені лишенько! — Та чого тобі там шукати?“

„Там так красно! так весело! хвилі ярают аж повище голови! а як нурка піду — то мені здаєсь, що я — не іначе — але в раю!...”

„Отто ми рація!“ аж крикнула Рябуха, а то так, що нещасне підмінче, аж переполошилось, — „хиба ти виділо мене вже, аби я нурка йшла, або Мацька, аби єму хвилі аж повище голови грали?“

— От скажи ліпше, що як нічо не вмєш, так нічо не розумєш, та тому тобі якоїсь примхи забагаєсь! — От учись прѣсти, та що днини нестєсь, то ліпше зробиш, як по ставах швендіяти!“

„Що ви знаєте, тітусю!...“ каже підмінче, та й сльози йому закрутились в очех.

„Чи чуєте ви, Мацьку, що отся проява мені важиться казати, мені, Рябусі, що кождої днини по яйци несе, а то часом аж з двома жовтками? — То я нічо не знаю? — Руш, заберися мені, прилудо, з хати, а то зараз твої погані пишки будуться мати в роботі! — Ти ще мого дзюбка не знаєш, небого! — Руш! заберайся мені, кажу ти!!!“

„Бідне підмінче не дожидало Рябусиного дзюбка, але стрібнуло на двір, а відти просто на став...

Там оно перезимовало у шуварях при голоді і при холоді, бо зима люта була, а з шуварової ряски наїдку не богато. Але Бог дав весну: потепліло, зазеленілось, аж тут летять великі та красні птахи, усі білі як сніг. Се були лебеді, що повертали з теплих країв. А наше підмінче собі гадає: „О, Боже милій! коби вони тут упали та мене заїли!... Від таких прекрасних птахів матбути і смерть мвля.“

Але ще підмінче сю гадку і не догадало, а лебеді вже єго і обсіли. — „Убийте мене!“ каже

підмінче. — „Та якже ми тебе маєм убити, кажут лебеді, коли ти наш? — коли ти так лебедь, як і ми? — Ану поглянь лиш у воду!... Підмінче глянуло, уздріло у тихій воді свій образ тай лиш тільки уміло сказати: „Ох, Боже мій!...“

А лебеді кажут до него: „Тото нічо не шкодить, у качачім гнізді вивестись, аби з лебединоного яйця!“

З М І С Т.

	стор.
Передмова	5
Золота кісочка	9
Іголка-угорка перетонесенькая	17
Хитрий кравець	24
Бідолашко	30
Підмінче	39

168/01
1

КМ-2

УКРАЇНСЬКА НАКЛАДНЯ КИЇВ — ЛЯЙПЦІГ
ГОЛОВНІ СКЛАДИ:

Українська Накладня
с. в о. п.
BERLIN W 62
Kurfürstenstr. 83

Книгарня Наукового
Тов. ім. Шевченка
у ЛЬВОВІ
Ринок 10

Книгарня Українського
Народнього Союзу
30. E. 7th St.
NEW-YORK (U. S. A.)

Ukrainska Knyharnia
i Nakladnia
850 Main Str.
Winnipeg Man. (Canada)

Галицька Накладня
Якова Оренштайна
в КОЛОМИ
(Галичина)

